

Modelové příklady z evropských měst

Zbyněk Sperat, CDV

- Obsah prezentace
 - Drážďany (D)
 - Sheffield (UK)
 - Lille (F)
 - další zahraniční příklady a zkušenosti
 - závěr

Modelové příklady z evropských měst - Drážďany

- Drážďany
 - 517.000 obyv., hl. m. Saska, 63% plochy města zeleň
 - podíly na celkovém počtu cest: 24% pěší, 17% cyklistická, 21% hromadná, 38% IAD
 - 2005 – cena CIVITAS za udržitelnou dopravní politiku
 - 2010/2011 předsednictví POLISu
- SUMP = zastřešující dokument nad plány pro:
 - kvalitu ovzduší, hlukové znečištění,
 - hromadnou dopravu,
 - různá dopravní opatření a koncepty souvisící s dopravou, vč. územního plánu

Modelové příklady z evropských měst - Drážďany

- Dresden 2025plus – sustainable urban mobility plan (SUMP) - historie

1950

1967

1977

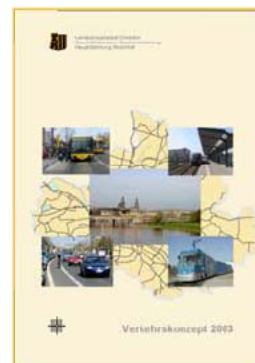
1989

1990

1994

2003

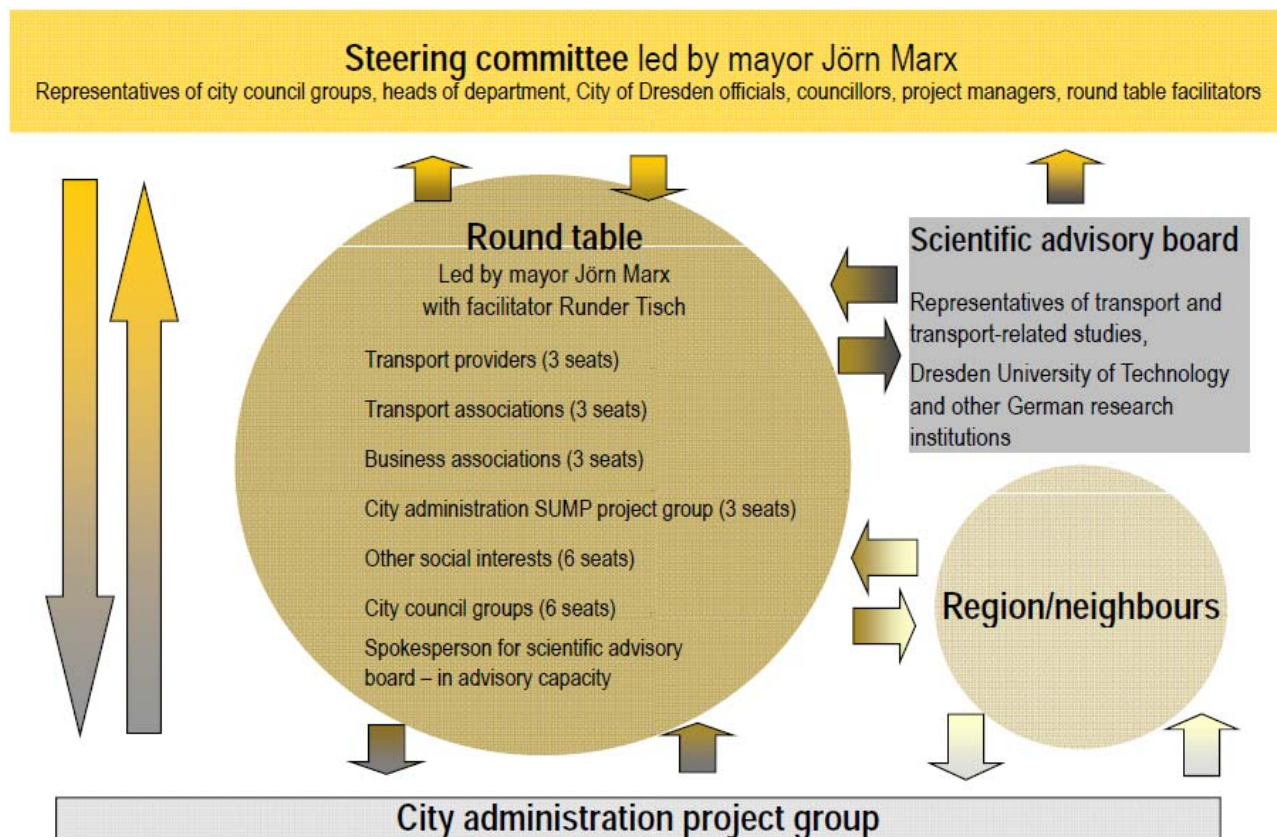

2007

- Pozadí vzniku SUMP
 - Budoucnost dopravy je závislá na jiných oblastech: globalizace, ekonomický rozvoj, cena ropy
 - Vývoj národní i evropské legislativy
 - Kvalita života ve městech je úměrná dopravě (znečištění vzduchu, hluk, riziko nehod)
 - Demografické změny v západní Evropě – počet obyvatel klesá, stárneme
 - Potřeby investic k udržení současného stavu povedou ke změně stávajícího způsobu financování dopravní infrastruktury

Modelové příklady z evropských měst - Drážďany

- komunikace a kooperace

Modelové příklady z evropských měst - Drážďany

• Partneři, sousedé a regiony

■ Members:

- Polizeidirektion Dresden
- Dresdner Verkehrsbetriebe AG
- Regionalverkehr Dresden GmbH
- Verkehrsverbund Oberelbe GmbH
- Deutsche Bahn AG
- Flughafen Dresden GmbH
- Sächsische Binnenhäfen Oberelbe GmbH
- Straßenverkehrs-Genossenschaft Sachsen/Thüringen eG
- Ingenieurkammer Sachsen
- Landesverband Sächsischer Omnibus- und Touristikunternehmen e. V.
- Landesverband des Sächsischen Verkehrsgewerbes e. V.
- GVZ-Entwicklungsgesellschaft Dresden mbH
- Dresdner Taxigenossenschaft eG
- ADAC Sachsen e. V.
- ADFC Dresden e. V.
- Verkehrswacht Dresden e. V.
- Verkehrsclub Deutschland e. V.
- LAG Selbsthilfe Sachsen e. V.
- Industrie- und Handelskammer Dresden
- Handelsverband Sachsen e. V.
- Landesverband des Sächsischen Groß- und Außenhandels/ Dienstleistungen e. V.
- Handwerkskammer Dresden
- Dresden Marketing GmbH
- SRL Vereinigung für Stadt-, Regional- und Landesplanung
- BUND e. V.
- VSVI Sachsen e. V.
- VDI Landesverband Sachsen
- Bundesverband mittelständische Wirtschaft Unternehmensverband Deutschlands e. V. (BVMW)
- Aktionsbündnis Dresdner Schüler- und Sozialticket
- GRÜNE LIGA Dresden/Oberes Elbtal e. V.
- Entwicklungsforum Dresden
- DWVG e. V.
- Fraunhofer Institut für Verkehrs- und Infrastruktursysteme Dresden
- Lokale Agenda 21 für Dresden e. V.
- Aktionsbündnis Dresdner Schüler- und Sozialticket
- Fraktionen des Stadtrates
- ein Vertreter des Seniorenbeirates der LHD
- ein Vertreter des Schülerbeirates der LHD
- Sprecher Wissenschaftlicher Beirat
- Moderator Runder Tisch
- Projektleiter Stadtplanungsamt

Neighbours/regions

- Landkreis Bautzen
- Landkreis Meißen
- Landkreis Sächsische Schweiz-Osterzgebirge
- SMWA
- LD Dresden
- Straßenbauamt Meißen-Dresden
- Straßenbauamt Bautzen
- VVO
- MDV Mitteldeutsche Verkehrsverbund GmbH
- Verkehrsverbund Oberlausitz-Niederschlesien GmbH
- Euroregion Elbe/Labe
- Regionaler Planungsverband Oberes Elbtal/Osterzgebirge
- Regionaler Planungsverband Oberlausitz/Niederschlesien

- Úloha vědeckého poradního orgánu
 - diskuze nad cíly SUMPu, jeho prioritami a inovativním přístupem
 - spolupráce při přípravě veřejné zakázky a jejího hodnocení
 - podpora při sestavení SUMPu (předpovědi, problémová analýza a nedostatky, vytváření scénářů, klíčové úkoly)

Modelové příklady z evropských měst - Drážďany

- 20 nabídek na vytvoření SUMPu, všechny z Německa, 4 postoupily do dalšího kola.
→ výběr zpracovatele

Modelové příklady z evropských měst - Drážďany

- oblasti působnosti

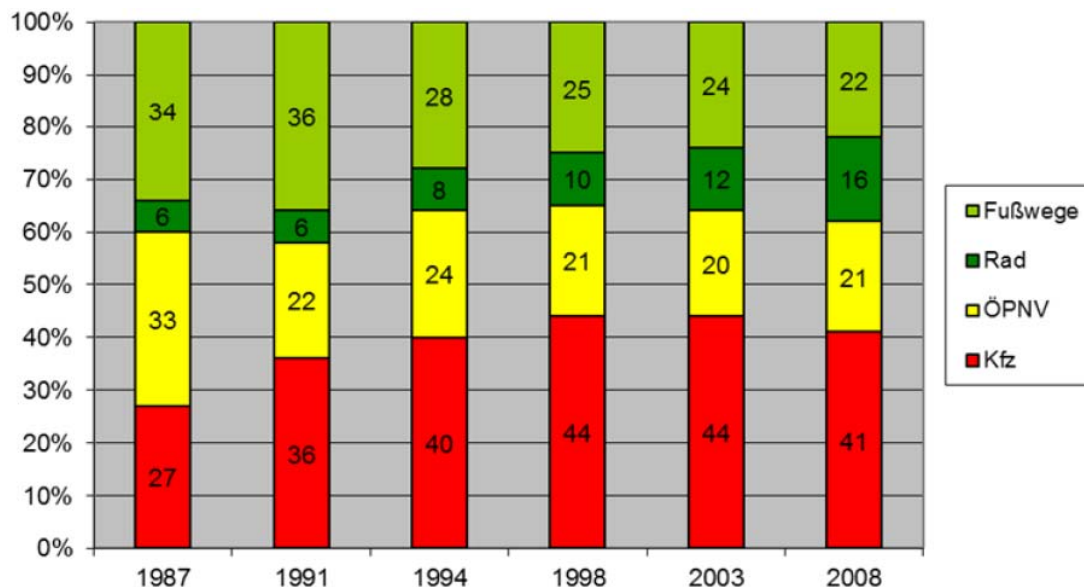
Criterion 2 Socially just participation in mobility – taking into account	2.1	Guaranteeing access to transport networks and means of transport for people with restricted mobility and on low incomes, including improving the options available for their use
	2.2	Ensuring that stops are accessible and access to local public transport is barrier-free; providing necessary information on means of transport, especially for people with restricted mobility

Criterion 4 SUMP to be an open planning and decision-making process taking into account transport engineering, associations, transport providers, other social groups, officials, concerned citizens and various technical disciplines	4.1	Taking into account and integrating both regional and national plans in this field
	4.2	Regularly checking and adjusting goals; monitoring and evaluation as fixed elements of this process
	4.3	Providing continual information about important transport parameters (e.g. traffic pollution, number of users of different modes of transport, number of accidents)
	4.4	Providing information and balancing interests at an early stage when planning and implementing transport interventions
	4.5	Greater cooperation on a local and regional level
	4.6	Interdepartmental and interdisciplinary linking of transport-relevant spheres of action (e.g. transport/urban/environmental/open area planning)

	3.6	Space-saving construction and conversion, deconstruction and unpaving on transport areas which are no longer required; developing best practice models
	3.7	Cross-linking private and public passenger transport when putting through new transport plans
	3.8	Striving to further raise the percentage of the modal share taken up by ecomobility (local public transport, cycle traffic, pedestrians)
	1.14	Ensuring that both existing and new commercial locations can be accessed on defined routes
	1.15	Directing long-distance road goods traffic along specially selected routes by means of indicators on higher-order access roads
	1.16	Promoting cooperation between transport providers in the field of business transport; developing the goods transport centre by adding modules for road and rail transport, IWT and logistics

- Problémová analýza

- re-urbanizace dražd'anské aglomerace v posledních letech, prognózy jejího pokračování
- vývoj modal split v posledních 10 letech

Modelové příklady z evropských měst - Drážďany

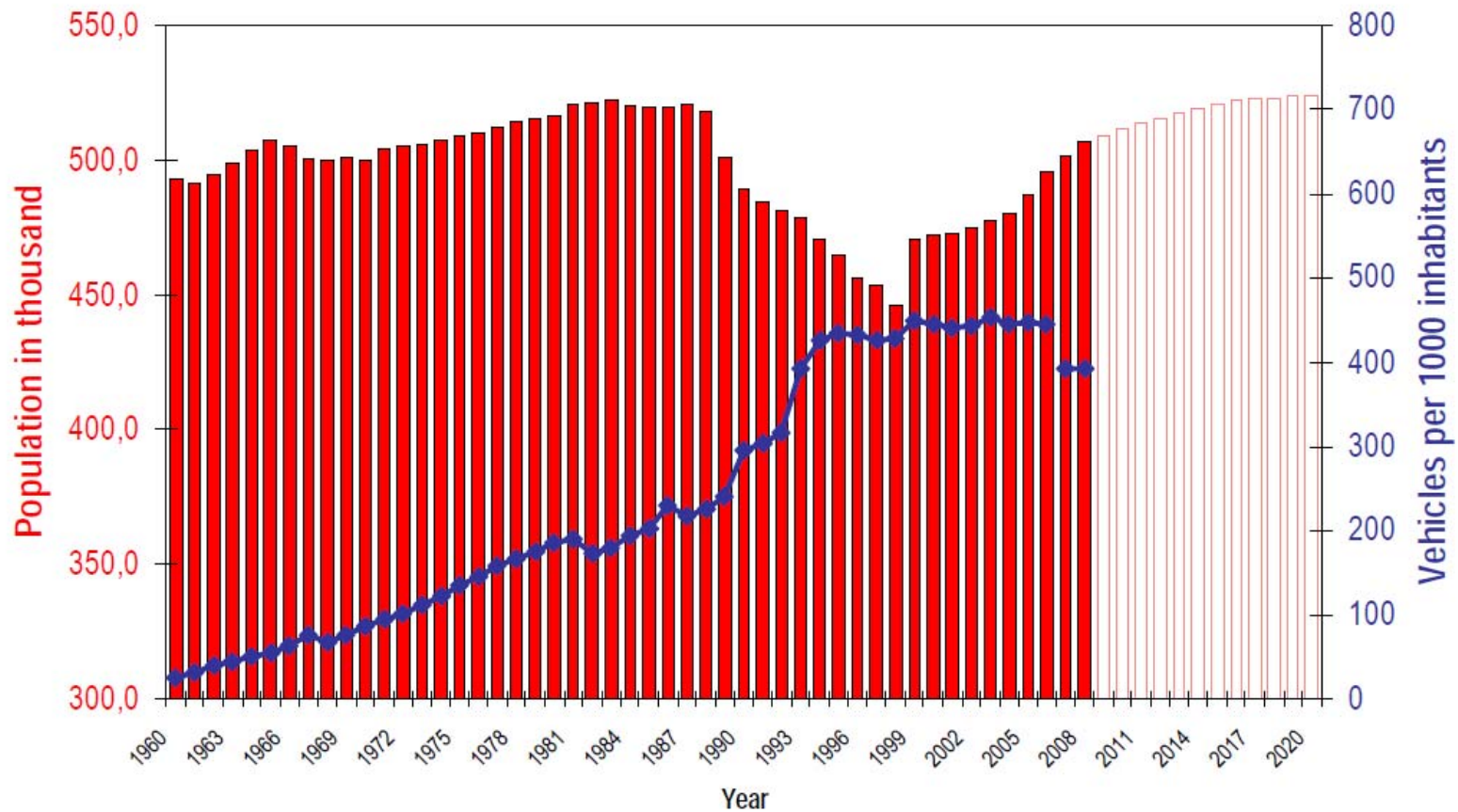

Modelové příklady z evropských měst - Drážďany

- Problémová analýza
 - z dlouhodobého hlediska růst počtu obyvatel, ale zároveň jejich stárnutí
 - z krátkodobého hlediska se zvyšuje porodnost, lze očekávat zvýšení dopravy, především za vzděláním
 - průměrná délka cest autem se výrazně zkrátila, používání kola je častější, délka cest na kole roste
 - údaje o vlastnictví aut jsou 15 let neměnné
 - růst objemu dopravy byl absorbován hromadnou dopravou a cyklodopravou (její objem se téměř ztrojnásobil)

Modelové příklady z evropských měst - Drážďany

- **Problémová analýza**
 - navzdory růstu populace v posledních 10 letech, ekonomickému rozvoji a růstu obchodu se nepředpokládá výrazný nárůst motorové dopravy
 - ekonomický rozvoj Drážďan byl doprovázen poklesem nákladní dopravy. Pouze částečný vliv zde má snížení dopravní zátěže vlivem dálnice A17

- Scénáře vývoje
 - proč scénáře
 - odhalení možných přístupů
 - odhalení dopadů jednotlivých aktivit
 - potenciál diskuzí, dokáží posunout věci vpřed?
 - výběr přístupu, který splní cíle a je realizovatelný, jako preferovaného scénáře
 - všechny scénáře založeny na společných rysech:
 - trendy ve struktuře populace města a regionu
 - kroky ke zvýšení dopravní bezpečnosti a bezbariérové dostupnosti
 - ...

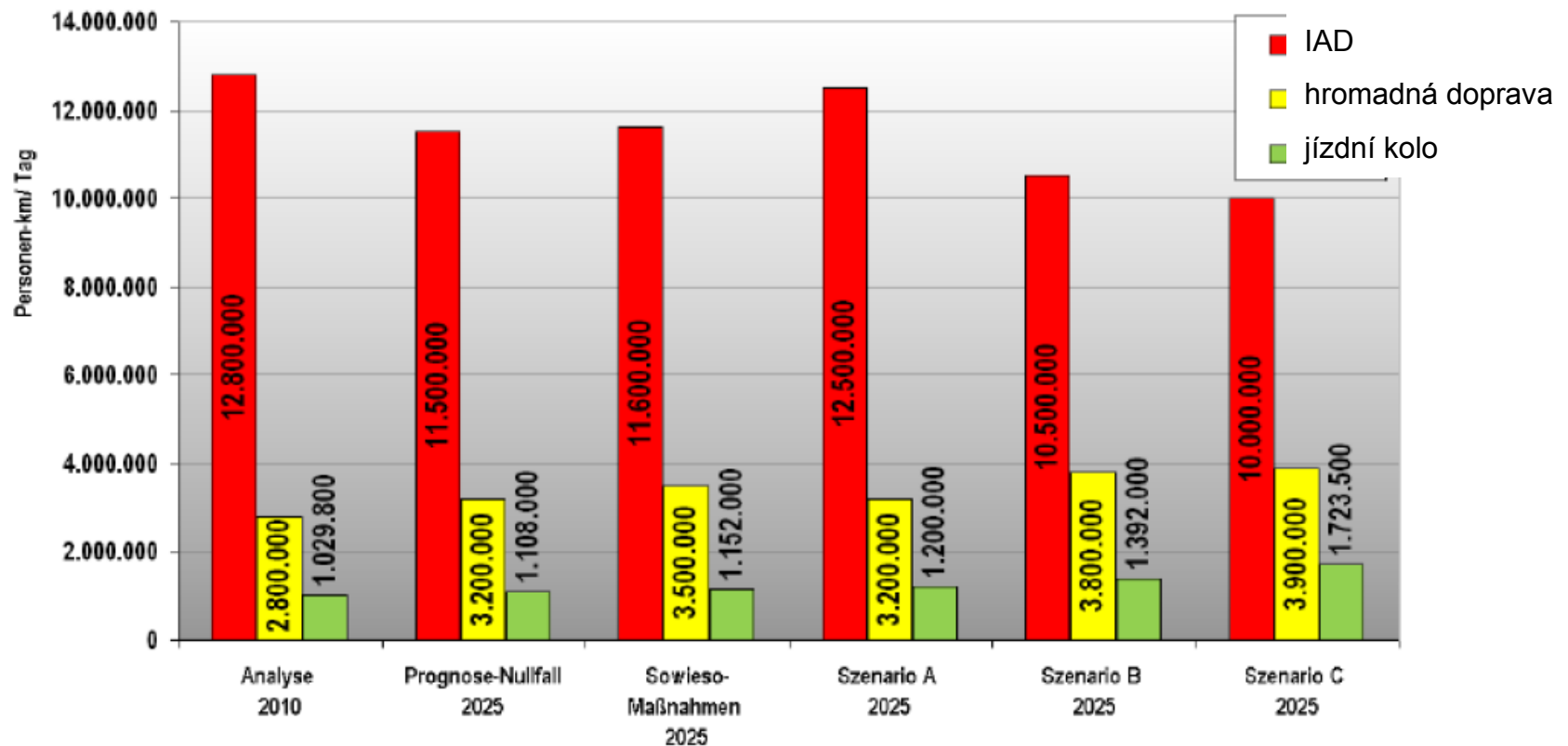
- Rozdíly ve scénářích
 - typ, míra a/nebo intenzita zavádění opatření
 - kroky ke zlepšení možnosti volby nebo zlepšení infrastruktury (pro IAD, HD, cyklo, pěší)
 - organizace dopravy (zrychlení HD, P+R/B+R, omezování parkování)
 - dopravní technologie (řízení dopravy a ITS)
 - cenová opatření (např. jízdné HD, parkovací poplatky)
 - měkká opatření (řízení mobility, propagace, ...)
 - další trendy
 - dostupnost IAD a počet držitelů řidičského oprávnění, výběr dopravního prostředku s ohledem na cenu
 - soulad s naplňováním akčního plánu kvality ovzduší

- Scénáře vývoje
 - scénář A – dobrá dostupnost zaměřená na motorovou dopravu
 - scénář B – dobrá dostupnost pro všechny zkvalitněním mobility „krátkého dosahu“
 - scénář C – udržitelná dostupnost s významnými změnami v dopravním chování

Modelové příklady z evropských měst - Drážďany

Verkehrsleistung MIV/ ÖPNV/ Rad in Personenkilometern innerhalb des Stadtgebiets

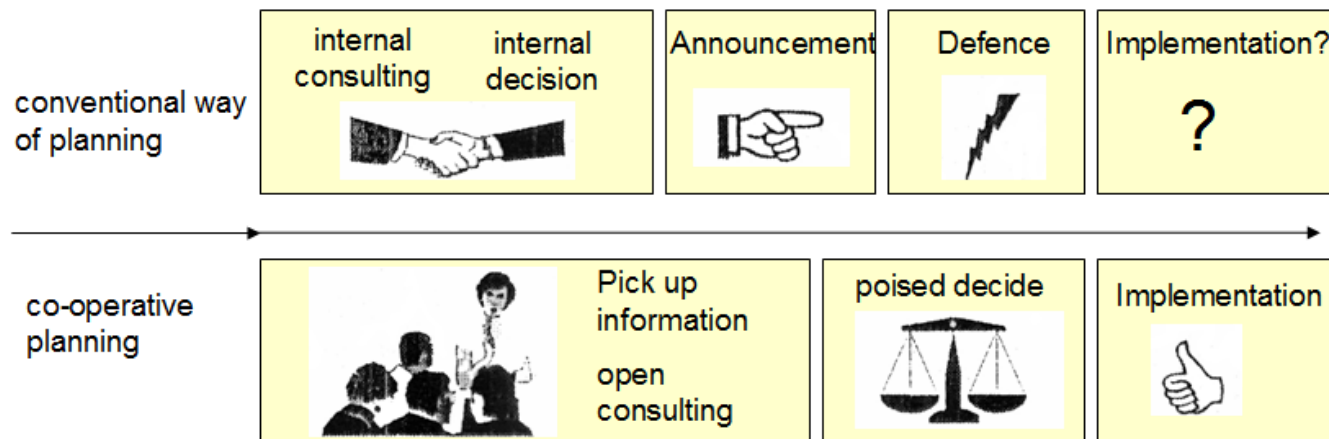
Quelle : Szenarienberechnungen VEP Dresden, Pkm/d im Stadtgebiet Dresden, Annahmen für Besetzungsgrad/ Rad-km/d)

Modelové příklady z evropských měst - Drážďany

- Klíčové faktory úspěchu Dresden 2025plus -
 - spolupráce
 - politická vůle a síla
 - konsensus
 - politické rozhodnutí o cílech, strategiích a konceptech
 - adopce strategií a rozhodnutí závaznými plány

Modelové příklady z evropských měst - Sheffield

- **Sheffield** - 516.000 obyv.,
- SUMP = LPT (local transport plan)
 - 2. verze dopravní strategie a akčního plánu pro 2006-2011
 - součástí je i dlouhodobý dopravní výhled do regionu South Yorkshire
 - plán pokrývá území s 1,2 mil. obyv.

- **Obsah plánu – 5 částí**
 - 1. úvod**
 - mj. dopravní vize, zkušenosti z minulého LPT, celková strategie, konzultování dokumentu, ...
 - 2. rozsah řešení**
 - širší kontext LPT, rozbor území, populace, socioekonomické situace, vlastnictví aut, infrastruktury
 - 3. kde chceme být**
 - přístup k dosažení definovaných výzev a strategie LTP

- **Obsah plánu – 5 částí**
 4. jak se tam zamýšlíme dostat
 - jádro dokumentu, popis strategie, 5leté programy aktivit, cíle definované v několika oblastech dopravní politiky, vč. národních priorit
 5. podpora naší ekonomické přeměny
 - způsoby financování

- **Lille** – 226.000 obyv.
- **PDU** – Plan de Déplacement Urbains
 - projekt obsahuje celkem 170 opatření definovaných v 6 osách:
 1. „Intenzivní město“ a mobilita
 - podpora udržitelného rozvoje skrz lepší integraci v politice a městského plánování, (těžká) hromadná doprava jako páteř rozvoje města
 2. Síť hromadné dopravy
 - budoucí velké investice do infrastruktury pro hromadnou dopravu umožní lepší intermodalitu a kompletnější služby pro uživatele

3. Sdílení ulic, alternativní způsoby dopravy

- racionálnější využívání osobních aut prostřednictvím vytváření a rozdělování uličního prostoru ve prospěch MHD, cyklo a pěší dopravy

4. Nákladní doprava

- přestože je zásadní pro ekonomiku města, je to velký zdroj kongescí a emisí → strategie, intermodalita, integrace

5. Životní prostředí, zdraví a bezpečnost obyvatel

- EIA povinná pro všechny PDU! Dáno zákonem z r. 2005

6. Realizace, monitoring, evaluace

→ Potřeba integrální dopravní politiky

Modelové příklady z evropských měst – další příklady

Francie: Na základě Zákona o ovzduší a racionálním využívání energie (LAURE) z prosince 1996 se stal rozvoj PDU povinným pro všechny aglomerace s více než 100 000 obyvateli. Pro menší města je PDU dobrovolný.

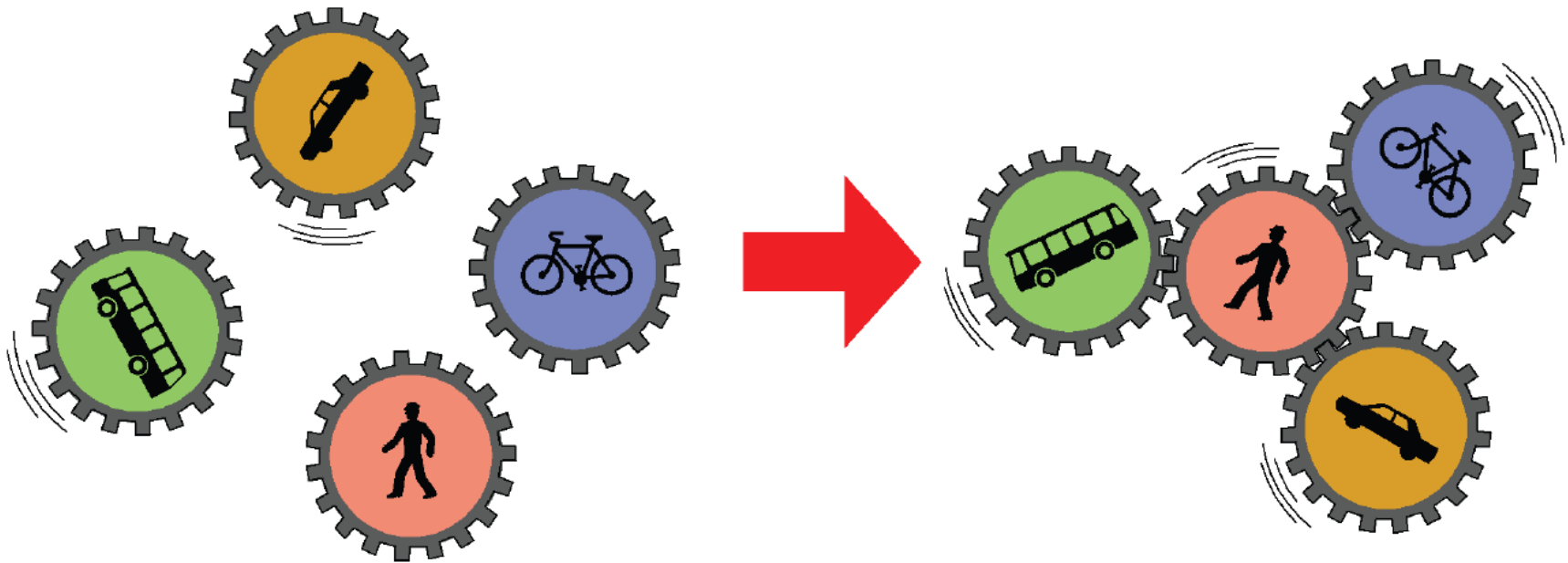
Örebro, Švédsko: Podpora nového způsobu myšlení. „Pro řadu odborníků může být holističtější způsob myšlení trochu jako revoluce“ Per Elvingson, manažer procesu udrž. dopravy

- Izolovaný přístup při zavádění opatření je nebezpečný
 - SUMP umožňuje rozvoj strategicky sladěných opatření při zvažení všech souvislostí a vedlejších efektů
 - dynamické změny v populaci, ekonomice a dopravním chování vyžadují **NEPŘETŘŽITÉ** přizpůsobování (kalibrování) a plánování
 - SUMP je nezbytný ke koordinaci různých plánů
 - široká kooperace a konsensuální plánovací přístupy usnadňují zavádění vybraných opatření

- Izolovaný přístup při zavádění opatření je nebezpečný
 - SUMP a strategie budou podmínkou pro získání národních nebo evropských dotací
 - SUMP jsou efektivní a snižují riziko neočekávaných výdajů; vytváří dobré podmínky pro dosažení cílů krok za krokem
 - izolovaný přístup a jednání snadno vede k nežádoucím negativním efektům a neočekávaným výdajům

Modelové příklady z evropských měst - závěr

- Izolovaný přístup při zavádění opatření je nebezpečný

Děkuji za pozornost

zbynek.sperat@cdv.cz

Modelové příklady z evropských měst - Drážďany

SUSTAINABLE
URBAN MOBILITY
PLANS

- Úloha vědeckého poradního orgánu

- ...

- ...